N°. 19. 1853.

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT
des Maandags-, Woensdags- en Zaterdags-avonds.

PRIJS DER ADVERTENTIEN:
Van één tot zes regels. . . . . ƒ 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . » 0.15.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.

DINGSDAG 7 JUNIJ.

UITGEVERS-DIRECTEUREN:
JOH. NOMAN en ZOON, te 's Gravenhage.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:
Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . ƒ 3.00.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . . » 3.50.

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:
W. J. VAN HAREN NOMAN, te Batavia.
Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen, per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het abonnement ƒ 40, Ned. Cour.

Schijnheiligheid en logen.

Voor de eer van Nederland is het, in deze dagen, een geluk, dat zijne taal zoo zeldzaam buiten de enge grenzen wordt verstaan. Want wanneer Europa met onze jongste vlugschriften, vooral met onze ministeriële drukpers zou bekend worden: het zou met medelijden moeten neêrzien op een volk, dat zich zoo grovelijk laat misleiden; met verachting op de zoodanigen, die zoo schijnheilig de ontwikkeling van het politieke leven des volks met wortel en tak trachten uit te roeijen.

Schijnheiligheid speelt bij die ministeriële drukpers de hoofdrol. De logen wordt er tot waarheid geijkt; het eene orgaan staaft den logen van het andere: zoo gaat die logen door het land. Bestraft een onafhankelijk orgaan den logen, door er de waarheid tegenover te zetten: de rij marktomroepers van den ministeriëlen lof zwijgt.... en de logen blijft zijne wandeling doen van stad tot stad, van dorp tot dorp. De eer der uitvinding van deze «*eigenaardige*,» «*versche*» en «*nieuwe*» roeping der dagbladpers komt toe aan de *Nederlander* en zijne geabonneerden.

Deze schijnheiligheid is nog tot ergerlijker doeleinden geëxploiteerd.

«*Wij zijn verdraagzaam*,» roept men Nederland toe: en overal wordt al het mogelijke aangewend, om burger tegen burger door onverdraagzaamheid op te zetten. — «*Vrijheid van geweten en godsdienst voor ieder*,» is een tweede kreet, die wordt aangeheven; — en in hetzelfde oogenblik eischt men van den Koning, dat Hij weigere aan de twee vijfde gedeelten zijner onderdanen, wat de wet, die *boven* den Koning staat, aan die onderdanen verleent. — «*Wij willen mildere toepassing van de Grondwet, dan onder het vorig bewind!*» is de ministeriële leus.... en alle voorstanders van die mildere toepassing worden uitgekreten als oproerkraaijers, als belagers van Land en Koning; terwijl zij, die hun geheele leven door, de familie-regering in de hand gewerkt, de misbruiken geteeld, de willekeur gehuldigd hebben, op den voorgrond worden gesteld. — Het schijnt, dat vele woorden onzer moedertaal, sedert 19 April, eene andere beteekenis hebben gekregen. De logen is waarheid; de onverdraagzaamheid is christelijke liefde; de vrijheid van godsdienst is protestantsche inquisitie; de politieke vrijheid is Napoleontische dwang geworden.

Dat men het erkenne, dat men er voor uitkome: wij hebben er niets tegen. Zelfs de onzinnigste begrippen worden door ons geëerbiedigd, mits men ze opentlijk belijde. Maar wij komen er tegen op — uit liefde voor de eer van ons Vaderland, uit liefde voor de waarheid en het regt — wij komen met verontwaardiging er tegen op, dat men tracht die onzinnige, die heillooze begrippen ingang te doen vinden bij de Natie onder *edele leuzen*, die het hart van Neêrlands Volk natuurlijk treffen. Wij komen er tegen op, dat men het constitutionnele leven des volks vergiftige, onder het toedienen van een geurig geregt. Wilt gij het den dood geven: vertoon dan ridderlijk het moordstaal; de Natie zal zich dan overgeven, of weten zich te verdedigen.

Gij, die «*reactie*» bedoelt, schermt niet langer met de leus van «*mildere toepassing*»; gij die eene «*staatskerk*» verlangt, wiegt het volk niet in slaap met de leus «*vrijheid van geweten, gelijkheid van regten voor ieder*»; gij die beoogt, den burgerstand de politieke regten te ontnemen, die hij thans bezit: reikt hem niet schijnheilig de hand, opdat hij met u naar de stembus snelle ter volvoering van een *zelfmoord*.

Schijnheiliger, maar verachtelijker nog is het drijven van hen, die, tot bereiking van hunne strafwaardige bedoelingen, zelfs den onschendbaren persoon van onzen Koning tot leus, tot middel van verblinding gebruiken.

«*Het is vóór of tegen den Koning, dat gij kiest!*» heeft men uit duizend monden der Natie toegeroepen. Schijnheiligheid en logen.

Alle partijen eerbiedigen den Koning en zijn aan het Huis van Oranje gehecht. In Nederland erkent men slechts één Hoofd van den Staat: het is Willem van Oranje. Het was en is geen strijd *vóór* of *tegen* den Koning. Zij, die zoodanige leer verkondigen, zijn de waarachtige vrienden des Konings niet; want, door den Koning in den strijd te mengen, schenden zij zijne grondwettig erkende onschendbaarheid. Maar zij weten, dat zij door die schijnheilige verkleefdheid de Natie kunnen misleiden: en zij hebben het gedaan. Mannen, het stelsel van vóór 1848 toegedaan, wier regerings-beginselen bij ons achteruitgang, politieke domperigheid en materiële stilstand hebben bewerkt; in Frankrijk, Pruissen, Oostenrijk en elders de liefde des volks jegens zijne Vorsten hebben vervreemd, zijn onder die leus, als dooden uit hunne graven gerezen, plotseling weêr opgestaan, om de rol van bolwerken van den Troon te spelen. Bolwerken van den Troon! Tegen welken vijand? Schande over hen, die zelfs het denkbeeld, dat de Troon, voor ieder even heilig, één oogenblik in gevaar was, deed geboren worden! — Neen, onder de schijnheilige leus: «*vóór of tegen den Koning!*» heeft men eigen verheffing bedoeld, afbreking van wat bestaat, terugkeer naar den onzaligen tijd van misbruiken en willekeur.

Het schijnt, dat de ministeriële pers begint in te zien, dat, hoe langer het verkiezingswerk duurt, hoe verder van de oogen der Natie de blinddoek zakt, die haar door de «*handigheid*» van een kabinets-verandering was voorgebonden. Want men heeft, in de laatste dagen, bij de plaats gegrepen herstemmingen en met het oog op de vrije keuzen, die nog gedaan moeten worden, *nieuwe logens* verdicht, om die blindheid der Natie te doen voortduren. Men heeft niet teruggedeinsd voor het schandelijke middel, om door angstaanjagende logens de werking der *vrije* verkiezingen te belemmeren: den kiezers een dwang op te leggen, die stootend is voor elk hart, dat nog voor eerlijkheid en vrijheid klopt.

Wij zwijgen van het beruchte adres, uit Maastricht aan den Koning opgezonden, om Hem *excuus* te vragen, dat de Heer Thorbecke in Limburg is gekozen. Limburg zelf heeft, door zijne verontwaardiging en zijne diepe verachting, het vonnis gestreken over deze machinatie van enkele vrijgeboren slaven, die geheel Nederland onteert en voor den Koning zelven beleedigend is.

Maar wij hebben het oog op Deventer, waar men, door een *logen*, de kiezers heeft gelaten tusschen de keus van den heer Thorbecke en het behoud van een garnizoen! Wij hebben het oog op de residentie, waar men de kiezers heeft diets gemaakt, dat zij hadden te kiezen tusschen den Heer van Zuijlen van Nijevelt en de verplaatsing van het Hof naar elders! Verachtelijke machinatiën, die de vrijheid der verkiezingen dooden, en de waardigheid der Kroon op het spel zetten.

Het zijn geene *geruchten* meer. Men heeft, omtrent den logen te Deventer verspreid, opheldering, tegenspraak gevraagd: men heeft gezwegen. En nu in de Residentie eene nieuwe, vrije keus op handen is, vermeet zich het welbekende politie-blad, in zijne kolommen een sermoen op te nemen tegen de 800 kiezers, die, van hun *regt* en van hunne *vrijheid* gebruik makende, hunne stem op den heer van Zuijlen hebben uitgebragt! Daar wordt met zoovele woorden gedreigd, *met de verwijdering van het hof*, de *verlegging van de Staten-Generaal*, *de verplaatsing van de ministeriële departementen*, indien de nieuwe keuze mogt uitvallen in een zin «*niet strookende met die van Z. M. den Koning*, «*of de leden der regering, die Hij zich koos.*» Dat is een afschuwelijke aanslag op de vrijheid van het kiesregt; dat is een stelsel van intimidatie, erger dan waaronder Frankrijk zich bewegen mag; dat is een verraad, gepleegd aan den heiligsten pligt, dien elk staatsburger, met de hand op zijn geweten, geroepen is te vervullen.

Welk eene leer! Men zou niet mogen kiezen in een zin, niet strookende met die van den Koning, of zelfs met die van de leden der regering, die Hij zich koos? Als dat zóó is: dan alweder schijnheiligheid. Waarom dan niet ruiterlijk gezegd, wat men meent? Laat dan den Koning de benoeming over van de leden der Staten-Generaal; of gaat aan de leden der regering vragen, wie *zij* wel als volksvertegenwoordigers verlangen te zien gekozen!

Als dat zóó is: schaf dan het verkiezings-werk af. Verlaag dan de geheele natie niet tot draadpoppen, die dansen moeten naar den zin van hen, die aan de koorden trekken. Als dat zóó is: laat dan het ministerie een koninklijk besluit consigneren, bij hetwelk de beide Kamers der Staten-Generaal in eens af worden benoemd en geconstitueerd!

Neen! de Koning heeft een beroep op de Natie gedaan, niet om vóór of tegen Zich zelven een oordeel uit te lokken, — het denkbeeld alleen is majesteits-schennis, — maar, om van de Natie het vrije antwoord op de vraag te vernemen: «Hecht gij uw zegel aan de beginselen der man-«nen, die *onder* Mij regeren?» Die mannen zijn verantwoordelijk, niet slechts aan den Koning, *maar aan de geheele Natie*; hare ondersteuning alléén, of hare afkeuring kan en moet die mannen doen staan of vallen. Dat, en dat alleen is de beteekenis der uitgeschreven verkiezingen geweest. Elk kunstmiddel, dat men heeft aangegrepen om te beletten, dat de Natie naar *hare vrije en onbelemmerde overtuiging* het antwoord

gaf, is het verbergen van de *waarheid* voor de oogen des Konings; is het onderschuiven van een *logen*, waar alleen de *waarheid* spreken mogt!

Het is onder de oogen van het Ministerie, dat een der verachtelijkste kunstmiddelen wordt gebezigd, om den vrijen wil der kiezers van de residentie aan banden te leggen. Dat kunstmiddel wordt gebezigd in een blad, bekend als semi-officiëel en door zijne opelderende artikelen nu en dan het karakter daarvan opentlijk dragende. Nu vragen wij met ernst van het Ministerie af, of het nog langer zwijgen zal; of het zal gedoogen, dat men in de residentie den kiezers dwingt te kiezen in den geest van het Ministerie, *op straffe van het verlies van stoffelijke voordeelen!*

Ook door *zwijgen* kan men medepligtig worden. De eer van het Ministerie is er meê gemoeid. Zoo iets mag door een Gouvernement, dat zich zelf acht, niet oogluikend geduld worden. Het geldt hier geen gerucht meer. Een half-officieel orgaan dicht aan het Ministerie bedoelingen toe, die de zijne niet *mogen* zijn; die, als zij niet weêrsproken worden, de burgers tusschen den moeijelijken strijd van belang en overtuiging brengen; bedoelingen, die het Ministerie zelf in oneer brengen.

Maar vooral aan den Koning is het Ministerie verschuldigd, te spreken. Het mag niet gedoogen, dat lage vleijers den Koning voorstellen, als op wraakoefening bedacht voor een daad, die nog niet is volvoerd; voor eene handeling, die, in welken zin zij ook uitvalle, nooit anders zijn kan dan het uitvloeisel van het *wettige regt* dier ingezetenen. Met ons behoort het Ministerie het Koningschap te verdedigen, tegen de aantijging van zulke voornemens, die in de borst van onzen Koning niet kunnen rijzen.

Nederlanderachtigheden en Groenianisme.

De Nederlander van 4 Junij, deelt het volgende stuk mede als een ingezonden stuk in *de Fakkel.*

„„Het *Handelsblad* heeft een artikel, getiteld: *Mededeeling van officiële stukken omtrent de invoering der R. K. bisdommen* — en zegt daarin ten slotte, na vermeld te hebben, dat de Koning van den 4 Mei 1850, steeds wederstand heeft geboden aan den aandrang, om zelf het initiatief tot de regeling der R. K. kerkelijke inrigting te nemen „*dat het belangrijk zoude zijn, om te weten van wien die aandrang in der tijd is uitgegaan.*" "

„Het *Handelsblad* houdt zich alzoo, alsof het ten eenenmale onkundig ware van de pogingen, door de heeren Dommer van Poldersveldt, van Nispen, Borret, Luyben en andere Roomschen in der tijd Leden der Staten-Generaal, aangewend, om aan de, in *hun* oog zoo gewenschte *herstelling* der bisschoppelijke hiërarchie haar beslag te geven, toch kan het aan het *Handelsblad* niet onbekend zijn, wat algemeen bekend is, dat namelijk *eindelijk* door de R. K. leden der Staten-Generaal, Dommer, van Nispen, Borret en Luyben aan het hoofd, den Paus is verzocht, om hoe eer zoo beter, de bisschoppelijke hiërarchie te herstellen, en dat alleen de heeren Dr. de Poorter en Mr. Jespers zich daarmede niet hebben willen bemoeijen, 't zij dat *zij* geen heil verwachtten van de bisschoppen, 't zij dat zij begrepen, dat *Rome's* Paus, in zijnen middeleeuwschen stijl, alles verkerven zou, zoo als hij dan ook alles in de daad verkorven heeft!

„Wat bedoelt derhalve het *Handelsblad* met deze voorgewende onwetendheid? — Wordt het niet meer dan tijd, dat de Protestanten dit blad niet verder ondersteunen?"

„*'s Gravenhage*, 1 Mei 1853."

Het stuk wordt vrij laat opgenomen: 't is reeds gedateerd op 1 *Mei*.

Waarom worden die „*andere roomschen*" niet genoemd?

Maar opmerkelijk is het, dat hier als bevorderaars van de invoering der bisschoppelijke hierarchie zijn aangewezen:

de heer Luyben, die met den heer *van Hall opposant* was *tegen* het vorig ministerie;

de heer van Nispen, die vaak was *tegen* het vorig ministerie;

de heer Borret, *boezemvriend* van den heer *van Hall*;

opposant tegen het vorig ministerie;

thans de *ministeriële* candidaat, juist tegenover de heeren Jespers en de Poorter;

de man, dien men eerlang welligt in den *Raad van State* zal zien verschijnen.

En hoe wordt daarmede nu de woede tegen het *Handelsblad* geregtvaardigd?

De Nederlander vermaakt zijne lezers steeds met citaten uit den *Nederlander*, of geschriften van den heer Groen.

Maar waarom is *De Nederlander* daarbij zoo schroomvallig, van den heer Groen niet te durven noemen?

„Het is of „ er werd in de Tweede Kamer gezegd: „of men leest in een anti-revolutionair geschrift;" of, „er werd geschreven," enz. enz.

Is het een soort van jufferlijke schuchterheid, om niet altijd van zich zelven te spreken; of behendige behoedzaamheid om te verbergen, dat het de heer Groen en altijd de heer Groen is, die schrijvende of sprekende wordt opgevoerd?

Het kan ook gevaarlijk zijn, aan de Natie te doen in het oog vallen, dat *één man* hare leiding en opvoeding zoo in het staatkundige als godsdienstige op zich genomen heeft.

De anti-revolutionnairen zijn onuitputtelijk in *speculatiën*, omtrent hetgeen door de vrijzinnigen niet is gedaan.

Wij zouden gaarne zien, dat hun aandacht wat meer gewijd werd aan hetgeen zij in den tijd, *vóór* dat de historie ophield, hebben tot stand gebragt.

Buitenlandsche Berigten.

ENGELAND.

De Engelsche fondsen zijn sedert eenige dagen op de Londensche beurs gedaald; gedeeltelijk om staatkundige, gedeeltelijk om finantiële redenen. De voornaamste reden is voorzeker de verhooging van het disconto tot $3\frac{1}{2}$ percent door de Engelsche bank; de Engelsche bladen en vooral de *Times* zeggen echter, dat dit is geschied, omdat er verschillende aanvragen om geld bij de bank zijn gedaan, en omdat de bank een gedeelte van de geëscompteerde waarden wil uitwisselen, opdat dit etablissement de noodige geldsommen in voorraad hebbe, die het gouvernement ten gevolge van de conversie van de schuld noodig zou kunnen hebben. De houders der geconverteerde schuldbrieven kunnen kiezen tusschen verschillende waarden, waaronder ook geld, en men meent de zekerheid te hebben, dat de aanvragen daaromtrent drie millioenen ponden zullen te boven gaan.

— In het Lagerhuis heeft Sir Charles Wood de zoolang verwachte bill betrekkelijk de regeling van het Indische bestuur aangeboden. Het tegenwoordige charter is in April 1854 niet meer van kracht. Het nieuwe wets-ontwerp stelt geene radicale hervormingen voor. Het Indische bestuur blijft in Engeland gevestigd; het getal directeuren echter, dat door de Compagnie gekozen zal worden, wordt tot 12 verminderd en de Kroon voegt er 6 bij uit de ambtenaren, die 10 jaren in Indie hebben doorgebragt. Het Hof der Directeuren bestaat alsdan uit 18, in plaats uit van 24 personen. Men wil voorts het Gouvernement van Bengalen van het Gouvernement-generaal scheiden, een vice-Gouverneur voor die residentie benoemen en aan de directeuren het regt geven een nieuw presidentschap in de districten van den Indus te vestigen. Men breidt de magt van den Wetgevenden Indischen raad uit en voegt er tevens twee regters bij.

Dit zijn de voornaamste bepalingen van het ontwerp. De Kamer heeft de discussie over de prise en considération van de bill op den 6den dezer vastgesteld.

— De heer Fucher heeft Londen verlaten met depêches voor den kommandant van het eskader van de Middellandsche Zee.

— Het stoomschip der Vereenigde Staten, de *Heimann*, heeft berigten uit Amerika aangebragt. De Amerikaansche bladen bevatten niets belangrijks. In Mexico had Santaa Anna de nationale garde onder de bevelen van kapiteins-generaal gesteld en de districts-nationale garde opgeheven, die onder de verschillende corpsen van het staande leger verdeeld is geworden. Te Washington houdt men zich in de staatkundige kringen bezig met de genezene moeijelijkheden, betrekkelijk de vallei van Messilla en de eischen van den Gouverneur van Nieuw Mexico. Eene depêche uit Buffalo, 20 Mei, heeft te New York het berigt aangebragt van een hevigen storm, die den vorigen dag op het Eric-meer gewoed had, en waarbij verschillende schepen met man en muis vergaan waren.

FRANKRIJK.

Men gelooft, dat de zitting van den Senaat op den 7den zal gesloten worden.

— De *Moniteur* deelt een rapport van den heer Billault, president van het Wetgevende Ligchaam, mede, waarin een verslag wordt gegeven van de werkzaamheden der vergadering gedurende deze zitting. De heer Billault trachtte in dit stuk te doen uitkomen, dat de vergadering meer heeft verrigt, dan de vergaderingen, die haar zijn voorafgegaan.

DUITSCHLAND.

De hertog van Saksen-Altenburg heeft de regering overgedragen aan den kroonprins; omdat de staat van zijne gezondheid, volgens het advies der geneesheeren, hem tot het nemen van eene volslagene rust noodzaakt. Er was reeds sedert lang sprake van eene verandering in de regering, in verband met eene wijziging van de constitutie.

— De prins van Schwartzenburg-Sondershausen op den 28sten de vergadering der Staten ontbon De nieuwe verkiezingen zullen zeer spoedig plaats heb

ZWITSERLAND.

De *Bund*, het half officieel orgaan van den bo raad, zegt, dat hoewel sommige fransche dagbla medegedeeld hebben, dat het fransche gouvernemen eischen van Oostenrijk ondersteunt, de *Bund* zij zijds meent te gelooven, dat de heer Gobineau, fransche zaakgelastigde, aan den heer Naeff alleen welwillenden raad heeft gegeven te trachten, dat Bondsraad de zaak zoo goed mogelijk schikke.

TURKIJE.

Bijzondere correspondentiën uit Constantinopel van Mei bevestigen al hetgeen de telegraaf vroeger re had medegedeeld: dat het geheele Russische gezantsc met prins Menchikoff vertrokken is; dat de wapens Rusland van het hotel van het gezantschap waren genomen; dat de heer van Nesselrode, eerste secreta van prins Menchikoff, naar Londen is vertrokken, e Men berigt ook de aanstaande uitvaardiging van e manifest van de Porte, waarbij het gedrag van h Ottomanische gouvernement in deze geheele zaak worden uiteengezet en de nieuwe concessien aangewez die het aan de christenen wil doen. Te weenen w zekerde men den 2 Junij, dat de Porte, dadelijk het vertrek van prins Menchikoff uit Constantino van zijne zijde, een hooggeplaatst ambtenaar naar Petersburg had gezonden, om aan den Czar de noodi ophelderingen te geven. De *Oesterreicher Corresponde* deelt in zijn n°. van 2 Junij een artikel mede, dat e bepaald officieel karakter heeft en waarin gezegd word dat men overal de hoop koestert, dat de vrede n zal worden verstoord.

Binnenlandsche Berigten.

's Gravenhage, 6 Junij.

Men verneemt dat de opening van de vergaderi der Staten-Generaal, aanstaanden Dingsdag, den dezer, op de gebruikelijke wijze door Z. M. den Konin zal plaats hebben.

Wij deelden, in ons vorig N°. op grond van h geen de dagbladen daarvan berigtten, mede de onreg matigheden, die bij de jongste verkiezingen te Tubb gen, district Almelo, zouden hebben plaats gegrep De *Amsterdamsche Courant*, die dezelfde geruchten grond van een „*particulieren brief*" te lezen gaf, daarbij voegde, „*dat hare informatiën uitvoerig en zij meende in allen deele juist en overeenkomstig waarheid*" waren, bevat in haar no. van heden d navolgenden brief:

„Almelo, 3 Junij 1853.

„Ook zonder uwe aanvrage zoude ik u heden g schreven hebben, ten einde u van den waren stand d zaken te onderrigten.

„Men vond op de stemlijsten van Tubbergen *één* pe soon, die reeds voor eenige jaren overleden was, men had nog meerdere aanmerkingen, waaruit de of cier van justitie aanleiding vond, het bureau van stem opneming van Tubbergen *tot een verhoor* op te roepe Dat verhoor heeft *gisteren* plaats gehad, en ik durf *stellig* verzekeren (daar ik zoo even met den offici van justitie uit de societeit kom, die mij zelfs veroo loofd heeft die verzekering namens Z. W. E. G. te doen *dat er geen regtsingang is verleend, even zoo min dat de burgemeester is gevlugt en er arrestatiën heb ben plaats gehad*. Een en ander is dus onwaarheid medegedeeld door iemand, die waarschijnlijk een persoo lijke vijand van den burgemeester is.

„P.S. Ik heb den burgemeester, die voortvlugti zoude zijn, gisteren zelven nog ergens aangetroffen!"

Onder het hoofdkiesdistrict Steenwijk, waar de Hee Mr. J. van Lennep is gekozen met 500 van de 92 geldig uitgebragte stemmen, behooren de onder-kies districten stad Vollenhove, en Ambt Vollenhove.

Het schijnt te blijken, dat het hoofdbureau w stemopneming, zonderling genoeg, gemeend heeft, da wel *de Stad*, maar niet het *Ambt Vollenhove* tot h hoofdkiesdistrict Steenwijk behoorde, weshalve de b van het onderkiesdistrict Ambt Vollenhove is ongeope gebleven, en derhalve de zich daarin bevindende stem men niet gevoegd zijn bij de 929 geldig uitgebrag stemmen.

De vraag zal nu zijn, of het aantal kiezers van h Ambt Vollenhove, indien zij gestemd hadden, invlo zou hebben kunnen maken op de kleine meerderh van stemmen, door den Heer van Lennep verkreg

Ook in het hoofdkiesdistrict Dordrecht moet, bij jongste verkiezingen, eene onregelmatigheid heb plaats gegrepen.

De burgemeester van Ridderkerk, was, even

de aftreding van het ministerie Thorbecke, tevens benoemd tot burgemeester van *'t Ambacht*. De Raad weigerde die benoeming te erkennen, zoodat een der wethouders onwettig de functie van burgemeester bleef waarnemen. De benoemde burgemeester sommeerde zelfs den wethouder, bij deurwaarders-exploit, om den stempel der gemeente af te geven en hetgeen verder hem, als wettig benoemd burgemeester, behoorde te worden afgegeven. Men bleef weigeren: naar 't schijnt bemoeide er zich het openbaar ministerie niet mede. Inmiddels viel de kabinets-verandering voor, en daaruit volgden de verkiezingen. De steeds onwettig fungerende wethouder belegde een raad; die raad benoemde een stem-bureau; de wethouder zond de stembriefjes rond.

Naar onze meening is hier eene oproeping geschied en een stem-bureau benoemd door onbevoegden; de gevolgen, daaruit voortgevloeid, zijn dus onwettig. Ofschoon nu wel het getal kiezers van *'t Ambacht* geen invloed kan maken op de meerderheid van stemmen, die de gekozen leden hebben verkregen, zal toch het *beginsel*, dat het hier geldt, behooren te worden uitgemaakt.

De heer Mr. J. R. Thorbecke heeft de benoeming als lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal voor het kiesdistrict Maastricht aangenomen, zoodat er in het kiesdistrict Breda eene nieuwe keuze zal moeten geschieden.

Onlangs deelden wij een fragment uit de „*Wespen*" mede, waaruit bleek, dat de heer Thorbecke niet de eerste is geweest, die Amsterdam van laanwheid beschuldigde.

Wij zullen thans, uit dat zelfde werk, eene bladzijde onder de oogen brengen van onze lezers, ten betooge, dat men in 1847 nog erger dacht over Utrecht, dan het individueel gevoelen was van den heer van Zuylen van Nyevelt, zoo als dit geopenbaard was in een vertrouwelijken brief, aan den heer de Liederkerke gerigt. Men mag nimmer, bij het lezen van *de Wespen*, uit het oog verliezen, dat hun vaderschap, voor het grootste deel, nog altijd aan den heer van Dam van Isselt wordt toegeschreven.

„In Utrecht," — leest men daar — „sedert onheugelijke jaren de zetel van menschelijke ellende en beroerdheid, waar de afstammelingen van de oude Patricische familien allen met één sop overgoten zijn, en waar het eene hooge zeldzaamheid is, een fatsoenlijk man te vinden, die tevens een verstandig man is; waar al hetgeen goed is en wel luidt, door de vreemden is aangebragt, die in eenige betrekking staan tot de Hooge School; waar de afstammeling van eene oude familie, althans van moederszijde, zich niet schaamt de Redacteur te zijn van de *Avondbode* en de verkochte dienaar van een rampzalig bestuur; in *Utrecht* eindelijk, waar de domste en hoogmoedigste aristocratie van de wereld haren zetel heeft gevestigd, däär had de heer *Schuller* die proeve niet moeten wagen; omdat hij weten konde, dat zij zoude mislukken, waar de geïncarneerde Oligarchie, in den persoon van den Burgemeester, in het kiezers-collegie voorzat.

„Het is zonderling, dat er steden zijn, die onder eenen vloek schijnen te liggen. Wie kent het oude versje niet, dat bij het huren van dienstboden, sedert meer dan eene eeuw, in zwang is:

„De booijen uit het Sticht,
Zijn lui, lekker en ligt,
De heeren in Utrechtswal,
Zijn trotsch, verwaand en bijster mal.

„Van het harde vonnis over de *Utrechtsche* patriciërs geveld, moeten eenige jonge lieden worden uitgezonderd, die uit den aard zijn geslagen; maar die hebben, *juist*, omdat zij knap en liberaal zijn, geen den minsten invloed; want *knap en liberaal zijn*, is in *Utrecht* eene reden van uitsluiting. De Utrechtenaren van den ouden stempel zijn de *Chinezen van Nederland*.

De Commissie van beheer over de tentoonstelling van schilderijen en verdere kunstwerken te 's Gravenhage, voor het jaar 1853, heeft bekend gemaakt, dat er eene verloting van kunstwerken zal plaats hebben, tot welk einde eenige werken zullen worden aangekocht. Aandeelen of loten zijn, tegen betaling van ƒ 5, verkrijgbaar. Even als bij vorige verlotingen, zullen, naar gelang van het grooter debiet van loten, de waarde en het aantal van de aan te koopen en te verloten stukken vermeerderd worden.

In ons nommer van 19 Maart jl. deelden wij de uitzending mede van den algemeenen secretaris, den heer Mr. A. Prins, als gouvernements-commissaris naar de Wester-afdeeling van Borneo, als het gevolg van ontrustende tijdingen, die van dit gedeelte van Borneo waren ontvangen, nopens de verhouding der Chinezen te Montrado tegenover de Europeanen. Thans vernemen wij, dat de Merapi, die den heer Prins naar Borneo had overgebragt, ook troepen had medegevoerd; dat dit stoomschip op den 8sten Maart met dépêches ter reede van Batavia was aangekomen, en dat het stoomschip Celebes den 10den Maart daaraanvolgende naar de wester-afdeeling van Borneo vertrok, op nieuw 125 man troepen medevoerende. Uit een en ander blijkt, dunkt ons, dat de staat van zaken aldaar niet geacht kan worden geheel bevredigend te zijn. De *Javasche Courant* blijft over deze aangelegenheid het diepste stilzwijgen bewaren. Zou de minister van kolonien ook in Nederland datzelfde voorbeeld volgen?

(*Indier.*)

Naar men verneemt zal Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden met H. D. gemalin, bij H. D. plegtige intogt in de residentie, gezeten zijn in een rijtuig, bespannen met zes paarden, omgeven door zes lakkeijen gevolgd door onderscheidene hofkoetsen.

Voorts worden op het paleis van Z. K. H. Prins Frederik, het huis de Pauw, vele toebereidselen gemaakt tot het houden van feesten bij gelegenheid van de aankomst van HH. KK. HH. Prins en Prinses Hendrik. Onder anderen zal er een bal champêtre worden gegeven. De oranjeriezaal wordt daartoe in gereedheid gebragt.

Vele aanzienlijke familiën, welke reeds de residentie verlaten en zich naar hunne buitengoederen begeven hadden, zullen, zoo ter gelegenheid van den verjaardag van H. M. de Koningin, als ook bij de terugkomst van Z. K. H. Prins Hendrik met H. D. gemalin, in de residentie terugkeeren.

Men verneemt, dat vele bewoners van de straten, welke het vorstelijk echtpaar bij H. D. aankomst zal doortrekken, voornemens zijn hunne woningen met groen te versieren.

De zangvereeniging Cecilia, van 's Gravenhage, zal, bij gelegenheid der feesten, welke eerlang in deze residentie zullen worden gehouden, een wedstrijd geven van al de liedertafels van het Rijk. Daarbij zullen zes prijzen worden uitgeloofd; onder anderen een door Z. M. den Koning, een door Z. K. H. Prins Frederik, beschermheer der Vereeniging, en een door het stedelijk bestuur. Men verneemt bovendien, dat de liedertafel Helicon, onder bescherming des Konings, al de zangvereenigingen in de residentie en der afdeeling 's Gravenhage van de Maatschappij tot bevordering der Toonkunst, heeft uitgenoodigd zich te vereenigen aan den stoet, die HH. KK. HH. Prins en Prinses Hendrik, bij H. D. intogt in deze stad, zullen vergezellen.

Ingezonden Stukken.

Grafschrift

OP DEN WED. GEB. HEER D.......

J'ai vu l'impie adoré sur la terre:
Pareil au cèdre, il cachait dans les cieux
Son front audacieux;
Il semblait à son gré gouverner le tonnerre,
Foulait aux pieds ses ennemis vaincus.
Je n'ai fait que passer, il n'était déjà plus.

Racine.

Varia.

Over een paar anti-revolutionnaire galmen.

Men zou zich zeer vergissen, wanneer men, afgaande op de verzekeringen der zich anti-revolutionnair noemende partij, aannam, dat deze stellingen en beweringen, welke hare leiders dagelijks als «eigenaardige,» versche en nieuw uitgevonden waarheden aan geloovige Nederlanders opdisschen, inderdaad eigenaardig, oorspronkelijk en zelf uitgedacht waren. Deze galmen, met welke de partij GROEN thans het Nederlandsch publiek begoocheld en biologiseert, zijn dezelfde gemeenplaatsen en declamatiën, die reeds voor jaren door de reactionnairen van andere landen gebruikt zijn. De verrassende «nieuwigheid,» welke *de Nederlander* bij voorraad uitbazuint en aanplakt, is niets dan eene namaak, een uitheemsche product, ten dienste van het Nederlandsch publiek, in de anti-revolutionnaire fabriek opgelapt en nieuw vernist. Men kan deze nieuwerwetsche antiquiteit slechts *nieuw* noemen in dezen zin, dat niets zoo nieuw is, als het oude dat men vergeten heeft.

Wij willen onze lezers in staat stellen te beoordeelen, hoe frisch deze aangekondigde «versche» waar is; hoe, voor meer dan twintig jaren, deze zelfde «eigenaardige» natiounaal-historische argumenten in andere landen wederlegd werden en hoe, ter dienste derzelfde vooroordeelen, dezelfde anti-revolutionnaire galmen, dezelfde anti-revolutionnaire drogredenen werden voor den dag gebragt.

Wij geven te dien einde eenige uittreksels uit een artikel, in 1831 door een beroemd Engelsch schrijver, THOMAS BABINGTON MACAULAY, over de politieke onmondigheid der Joden geschreven. MACAULAY's echt protestantsche gezindheid zal, zelfs door *de Nederlander*, zelfs door den heer GROEN in anti-revolutionairst eigen persoon, wel niet betwist of betwijfeld worden. Wat MACAULAY aanvoert tegen de drogredenen der Engelsche ultra-tories, past volkomen op de drogredenen, aangevoerd door de Nederlandsche, zich anti-revolutionnair noemende, reactionnairen. Het is opmerkelijk, de «eigenaardige» Nederlanderachtigheden van 1853 reeds bij anticipatie in 1831 door eenen Engelschen protestantschen staatsman wederlegd te vinden. Hoewel wij de «politieke onmondigheid» van Joden en Katholijken *regtens* niet hebben, — ten minste *nog niet* hebben — is, bij het gemoedelijk streven onzer ultra's, om althans *feitelijk* die onmondigheid te verzekeren, het betoog als voor ons geschreven. De ongerijmdheid van *het geloof*, *als middel van regering*, die men zoo gaarne ook in Nederland zou invoeren, wordt er met kracht in bestreden en ten toon gesteld.

«Het is alleen,» zegt de schrijver, «omdat men in het algemeen zoo weinig nadenkt over de taak van regeren, dat de politieke onmondigheid van Katholijken en Joden zoo lang heeft kunnen bestaan. Wij hooren gewagen van echt Protestantsche regeerbeginselen, van echt Christelijke staatkunde: woorden die evenveel zin hebben als echt Protestantsche kookkunst of echt Christelijke rijkunst. Het doel van regeren is, regtszekerheid te verschaffen, is, den burgers de beslechting hunner geschillen op den weg van regt en niet door overmagt van den sterkste te waarborgen; is, de burgers te verpligten in hunne behoeften te voorzien door nijverheid en niet door roof. Dit is de eigenaardige werkkring, waarin de regering zich beweegt, waarom zij bestaat, waarvoor zij is ingerigt. Is er nu eene klasse van personen in den Staat, die geen belang heeft bij de verzekering van regtsveiligheid en publieke orde, dan behoort die klasse natuurlijk geen deel te hebben in de uitoefening van dat gezag, dat ter verzekering dezer regtsveiligheid en dezer publieke orde bestaat. Maar waarom een burger van den Staat geen deel zou mogen hebben in de uitoefening van dat gezag, omdat hij een baard draagt, omdat hij geen spek eet, omdat hij des Zaturdags naar de Synagoge gaat, in plaats van des Zondags naar de kerk te gaan, begrijpen wij niet.

«Het verschil tusschen Christelijk en Joodsch geloof bepaalt, of iemand geschikt is om bisschop of rabbijn te zijn. Maar het heeft niets meer te maken met iemands geschiktheid om regter, vertegenwoordiger of minister van Finantiën te zijn, dan met zijne geschiktheid om schoenlapper te wezen. Het is nog nooit iemand ingevallen, zijn schoenlapper te onderwerpen aan een onderzoek naar zijn waar alleenzaligmakend christelijk of protestantsch geloof. Iedereen verkiest de meest ongeloovige of kettersche schoenlapper die zijn ambacht verstaat, boven den regtzinnigsten aanhanger der formulieren, die nooit eene elst in de hand heeft gehad. De menschen doen alzoo niet, omdat zij onverschillig zijn voor geloof en godsdienst; maar omdat zij begrijpen, dat geloof en godsdienst met het schoenlappen niets te maken hebben. En godsdienst en geloof hebben evenveel te maken met schoenlappen als met de begrooting en het stelsel van belasten. Wij hebben overvloedige voorbeelden en bewijzen, dat een zeer goed christen, een zeer regtzinnig protestant een zeer onbruikbaar minister kan wezen.

«Maar is het toch niet verschrikkelijk — zeggen sommigen — dat Joden wetten zullen maken voor eene natie van Christenen? Dit te vragen is eene tastbare ongerijmdheid. Men wil niet, dat Joden wetten zullen maken voor eene natie van Christenen; maar dat eene wetgeving waarin Joden en Christenen zitten, wetten zal maken voor eene natie, die uit Joden en Christenen bestaat. Bij negen honderd negen en negentig onderwerpen uit duizend, bij alle onderwerpen van burgerlijke administratie, van finantiën, van civiel regt en strafwetgeving heeft de Jood, als Jood, geen strijdig belang met den Christen of zelfs met den Christenleeraar. Bij onderwerpen van kerkelijke inrigting kan de Jood anders denken dan de Christenleeraar. Maar elke gezindte, elk kerkgenootschap zal op dit punt anders denken. Wilde men alle staatsgezag monopoliseren in de handen van de leeraren ééner gezindte, men zou dan ten minste iets willen dat zin had. Maar de eisch eener uitsluitend *Christelijke* regering is onzin. Waar de taak van wetgeving geestelijk wordt, houdt alle eenheid van inzigt op.

De schrijver komt thans tot een argument dat, tot walgens toe, door de anti-revolutionnaire woord- en penvoerders tegen de belijders van onchristelijk geloof en onprotestantsche gezindten op allerlei wijzen en toonen gebruikt is. De onchristenen zijn geene Nederlanders; de onprotestanten zijn geene vaderlanders. Zij hebben geenen Nederlandschen, geenen vaderlandschen zin. Zij kennen of erkennen de «nationaal-historische» beginselen, de overgeleverde aartsvaderlijke politiek uit het scheppingsjaar 1618, niet. Dezelfde dreun werd door de Engelsche anti-revolutionnairen opgedreund. Zie hier hoe MACAULAY deze grief beantwoordt:

«Engelsche Joden, beweert men, zijn geene Engelschen. Zij zijn een eigen volk, plaatselijk levende in dit eiland, maar zedelijk en politiek in gemeenschap levende met hunne geloofsgenooten, die over de gansche aarde verspreid zijn. Een Engelsche Jood beschouwt een Hollandschen of Portugeschen Jood als zijn landsman en een Engelsch Christen als een vreemde. Dit gemis van vaderlandschgezindheid maakt, zegt men, eenen Jood ongeschikt politieke betrekkingen te bekleeden.

«Dit argument heeft oppervlakkig schijn van waarheid; doch blijkt van nabij bezien, geheel zonder grond te zijn. Al nam men het beweren aan, dan nog zijn het niet alleen de Joden die hun geloof boven hun land gesteld hebben. Het gevoel van vaderlandsliefde ontspruit, bij eene goede Staats-inrigting, door een natuurlijken en noodwendigen gedachtenloop in de gemoederen der burgers die weten, dat zij al hun welzijn, al hun genoegen hebben dank te weten aan den band, die hen in ééne gemeenschap vereenigt. Maar, onder een partijdig en onderdrukkend bestuur, kan dit bewustzijn, dat in eene betere orde van

zaken ontstaat, zich niet vestigen. Men noodzaakt dan burgers bij hunne partij die bescherming te zoeken, welke hun land hen behoorde te verleenen, en, door eene zeer natuurlijke gevolgtrekking, brengen zij op hunne partij die aanhankelijkheid en verknochtheid over, welke zij anders voor hun vaderland zouden gehad hebben. De Fransche Hugenooten riepen Engelands bijstand in tegen hunne katholijke Koningen. De Fransche katholijken riepen Spanje's hulp in tegen eenen Hugenootschen Koning. Zou het eerlijk zijn, daarom te beweren, dat thans de Fransche protestanten gaarne hun geloof tot een overheerschend geloof zouden maken, met hulp van Pruisische of Engelsche bajonetten? Zeker niet. En van waar komt het, dat zij niet nu, even als toen, gezind zijn de algemeene belangen des lands ten offer te brengen aan de bijzondere belangen van hun kerkgenootschap? De reden is duidelijk: toen werden zij vervolgd; nu worden zij niet vervolgd. De Engelsche puriteinen onder KAREL I bewerkten eenen Schotschen inval in Engeland. Verlangen daarom de protestantsche dissenters onzer dagen, de Engelsche episcopale Kerk omvergeworpen te zien door eenen inval van vreemde Calvinisten? Zoo neen, wat is de reden dezer zinsverandering? Eenvoudig deze, dat de protestantsche dissenters nu oneindig beter behandeld worden dan in de zeventiende eeuw. Eenigen der meest uitstekende en beroemde mannen, die Engeland ooit voortbragt, waren bereid tegen LAUD's tyrannie eene schuilplaats in Noord-Amerika te zoeken. Was dit, omdat Presbyterianen en Independenten onbekwaam zijn, liefde voor hun vaderland te gevoelen? Het is noodeloos meer voorbeelden bij te brengen. Niets is voor iemand, die eenige kennis van de geschiedenis en de menschelijke natuur heeft, stuitender aan te hooren, dan wanneer zij, die politiek gezag uitoefenen, eene gezindte beschuldigen vreemde magten aan te hangen. Als er één politiek axioma is, dan is het dit, dat aanhankelijkheid aan vreemde magten altoos het gevolg is van onderdrukking der eigene magt.» (1) Het is altoos de kunstgreep der vrome, onverdraagzame regeringen geweest, hare onderdanen het leven in hun eigen land ondragelijk te maken, en hen daarna als eene groote schuld toe te rekenen, dat zij naar buiten 's lands om bijstand uitziet; de maatschappij te verdeelen en dan wonder te roepen dat zij niet eensgezind is; te regeren, als of een *deel* van het land het *geheel* ware, en dan de andere deelen van het land te verwijten, dat zij geene vaderlandsliefde, geen nationalen zin hebben. Als de Joden geene kinderlijke genegenheid jegens Engeland gevoeld hebben, het is omdat Engeland hen behandeld heeft als eene stiefmoeder. Er is geen gevoel dat zich zekerder in het gemoed van menschen, die onder een redelijk bestuur leven, ontwikkelt, dan het gevoel, van vaderlandsliefde. Van het begin der wereld bestond nooit eenig volk, of eenig groot deel eens volks, dat, zoo het niet wreedelijk onderdrukt werd, van dit gevoel geheel ontbloot was. Eene klasse van burgers te beschuldigen, dat zij niet vaderlandslievend zijn, is de versletenste drogreden die een politiek goochelaar kan uitvinden. Het is de logica van den wolf tegen het lam. Het is alsof men zeide, dat de monding der rivier den oorsprong troebel maakt.»

«Regeerders» aldus gaat MACAULAY voort, «mag men zich niet aldus aan hunne verantwoordelijkheid laten onttrekken. Het past hen niet te zeggen, dat eene gezindte niet vaderlandslievend is. Het is hunne taak, haar vaderlandslievend te maken. De rede en de geschiedenis geven de middelen ten duidelijkste aan. De Joden in Engeland zijn, zoo verre wij kunnen nagaan, juist wat onze regering hen gemaakt heeft. Zij zijn juist wat alle gezindten, wat alle klassen van menschen, zoo behandeld als zij behandeld zijn, worden zouden. Indien eens alle roodharigen in Europa, eeuwen lang, gejaagd en vervolgd, gehoond, gesmaad en mishandeld waren, uitgedreven uit deze plaats, gekerkerd in gene, beroofd van hun geld, verminkt in hunne ledematen, veroordeeld voor de onmogelijkste misdrijven op grond der onwaarschijnlijkste getuigenissen, aan de staarten der paarden over straten en wegen gesleurd, gehangen, gepijnigd, levend verbrand; indien zij, toen de wetten menschelijker en de zeden zachter werden, echter onderworpen bleven aan vernederende beperkingen en uitsluitingen, en aan dagelijkschen spot en dagelijksche beleedigingen blootgesteld bleven, in dit land in afzonderlijke straten en wijken opgesloten werden, in een ander weder ten speelbal strekten aan den moedwil van het straatgemeen; indien zij overal uitgesloten en geweerd werden uit posten, eerambten en betrekkingen, hoe zou het, denkt men, staan met de vaderlandsliefde der roodharigen? En wanneer, onder dusdanige omstandigheden, iemand voorstelde gelijkheid van regt en politieke bevoegdheid aan roodharigen toe te kennen: tot welk eene treffende redevoering zou zulk een revolutionnair ontwerp een bewonderaar onzer eigenaardige beginselen, onzer nationaal-historische overleveringen niet inspireren! «Deze mannen,» zou hij uitroepen, «beschouwen zich nauwelijks «als Engelschen. Een roodharige Franschman of roodharige «Duitscher ligt hun nader aan het hart dan een kastanje«bruine stadgenoot. Als een buitenlandsch vorst de rood«harigen beschermt, beminnen zij hem meer dan hun «eigen aangeboren Koning. Zij zijn geene Engelschen; zij «kunnen geene Engelschen zijn; de natuur verzet er zich «tegen en de ervaring leert, dat het onmogelijk is. Zij «hebben geen regt op politiek gezag, want geen mensch «heeft regt op politiek gezag. Verschaf hun veiligheid van «personen en goederen; laat de burgerlijke wet hunne «bijzondere regten beschermen en handhaven. Maar wanneer «zij aanspraak maken op mede-vertegenwoordiging; wanneer «zij mede-regering willen uitoefenen in eene volkseenheid, «van welke zij slechts ten halve leden zijn en wier «*grootste* deel bepaaldelijk donkerkleurig van haar is, «laten wij hen terugwijzen met de spreuk onzer voorva«deren: *Nolumus leges Angliæ mutari!*»

Deze geanticipeerde redevoering GROEN's bevelen wij aan het citerend orgaan van de partij der «eigenaardige,» der «versche» en «nieuwe» inzigten bij gelegenheid aan.

De schrijver toont aan, dat de politieke onmondigheid aan een geloof of eenige gezindte verknocht, niet alleen regtens onhoudbaar, onregtvaardig en onbillijk, maar ook, dat zij eene ongerijmdheid en inconsequentie is. Men kan aan de belijders van eenig geloof of eenige gezindte de uitoefening van politieke bevoegdheden, van staatsburgerschapsregten ontzeggen en beletten; maar men kan daarom toch den invloed niet weren die zij, als burgers, in hunne burgerregtelijke bevoegdheden ontegenzeggelijk uitoefenen. Zij zijn en blijven deelen, leden der volksgemeente; zij treden in honderderlei hoedanigheden, betrekkingen en toestanden op, waarin zij even krachtig op de lotgevallen des lands hunne werking uitoefenen, als in eenige politieke of staatsburgerlijke betrekking. Wil men consequent door middel van één geloof of ééne gezindte heerschen, en de lotgevallen van land en volk uitsluitend aan de werking en den invloed van dat eenig geloof, van die eenige gezindte verbinden: men moet dan ten einde toe gaan en niet alleen staatsregtelijke onbevoegdheid en onmondigheid voor de belijders van alle ander geloof, van alle andere gezindte aannemen, maar ook eene volslagen algemeene burgerlijke onbevoegdheid en onmondigheid. Men zou, dewijl aan vermogen magt en invloed ontegenzeggelijk verknocht zijn, om volkomen logisch en volkomen consequent te wezen, door wettelijke maatregelen moeten voorkomen en verbieden dat iemand, die niet het officiëel geloof belijdt, vermogen kon of mogt hebben.

«Inderdaad,» zegt MACAULAY, «zijn ook thans de Joden niet uitgesloten van politiek gezag. Zij oefenen het uit en zullen het uitoefenen, zoo lang men hen veroorlooft rijk en vermogend te zijn. De onderscheiding, die men soms maakt, tusschen burgerlijke regten en politiek gezag, is onzin. Alle magt, alle invloed geeft regten. Hoe ergerlijk zou het zijn, als een Jood zat als regter over Christenen! Ondertusschen is hij lid eener jury. Welke magt in eene beschaafde maatschappij is zóó groot als die van den schuldeischer over den schuldenaar? Ontzeggen wij deze magt aan den Jood, wij ontzeggen hem dan zekerheid van regt en eigendom. Kennen wij ze hem toe, wij kennen hem dan eene magt toe, die veel sterker en strenger werkt, dan de magt van een Koning met zijn ministerie.»

Het is schrikkelijk, dat een Jood, dat een Katholijk zitten zal als vertegenwoordiger, als lid eener vergadering, die wetten maakt voor eene voor «het *grootste* deel» *christelijke, voor eene* PROTESTANTSCHE *natie*. Maar geen Christen, geen officiëel gelovige, zal het schrikkelijk vinden, dat een Jood, dat een Katholijk kiezer is, wanneer Joodsche of Katholijke stemmen zijne kandidatuur ondersteunen en doen boven drijven.

«Dat een Jood zitting zou hebben in den ministerraad van een Christelijken Koning, ware eene eeuwige schande voor de natie. Maar een Jood mag en kan de beurs regeren, die de wereld regeert. De Minister van Finantiën is in twijfel en angst over het welslagen van zijnen grooten finantiëlen maatregel, totdat zijne onderhandelingen met den grooten Jood hun beslag hebben gekregen. Een congres van Vorsten kan in de noodzakelijkheid wezen den algemeenen Jood om bijstand aan te roepen. De krabbel van den Jood op den rug van een stuk papier kan meer waard zijn dan het vorstelijk woord van drie Koningen of het nationaal krediet van drie nieuwe Amerikaansche republieken. Evenwel, dat een Jood *Excellentie* zou heeten of *Hoog Edel Gestreng* voor zijnen naam zou mogen zetten, ware de vreesselijkste aller nationale rampen.

«Op gelijke wijze redeneerden sommigen onzer staatkundige tinnegieters over de Iersche Katholijken. Katholijken mogten niet, behoorden niet tot het staatsburgerschap, tot eenig politiek gezag toegelaten te worden. Engeland's zon gaat voor altijd onder, zoodra Katholijken politiek gezag verkrijgen. Geef den Katholijken alles anders, maar geen politiek gezag, geen staatkundigen invloed, geene staatsburgerschaps-regten. Deze verstandige, ver uitziende mannen zagen niet, dat met «alles anders» ook het politiek gezag, den staatkundigen invloed, verkregen is. Zij vervolgden hunnen koekoekzang toen het reeds lang had opgehouden eene vraag te zijn, of Katholijken politiek gezag zouden hebben of niet; toen een Katholijk verbond het Parlement overwon, toen een Katholijk volksleider met een gezag heerschte, als geen Onderkoning ooit bezat.

«Wanneer wij *als Christenen* verpligt zijn, de Joden van politiek gezag uit te sluiten, wij zijn dan ook verpligt hen te behandelen zoo als onze voorouders deden, hen om te brengen, uit het land te jagen en te plunderen. Want daardoor, en daardoor alléén, kunnen wij hen in wezenlijkheid beletten, politieken invloed en gezag uit te oefenen. Indien wij hiertoe niet willen overgaan, wij kunnen hen dan, ja, de schaduw afnemen, maar de zaak houden zij. Wij kunnen veel doen om hen te kwellen, te plagen en te verbitteren; maar niet genoeg om, zoo er een dreigend gevaar bestond, ons tegen dat dreigend gevaar te beschutten. Waar geld is, daar is onvermijdelijk magt.»

Onze zoetsappige en gemoedelijke reactie erkent dit streven naar politieke onmondigheid op grond van geloof en belijdenis, van ketterij tegen de alleenzaligmakende antirevolutionnaire kerk, niet. Het zou onstichtelijk zijn met zulke gevoelens openlijk voor den dag te komen. Maar het is de eind-uitkomst, het noodzakelijk en onvermijdelijk resultaat harer stellingen en leeringen. Het ligt in hare gezindheden, zoowel als in hare strekking. De staatkundige onmondigheid der onregtzinnigen is eene historische overlevering. Het beginsel van *het geloof als middel van regering* leidt regtstreeks tot het staatsgeloof, de staatsgodsdienst en de staatskerk. Eenmaal op deze helling aan het glijden, is men weldra beneden. Gaat de Staat in de Kerk op, dan gaat ook het staatsburgerschap op in het lidmaatschap der staatskerk. Dit is de logische, de consequente toepassing van het beginsel, het laatste woord dezer «eigenaardigheid» die, gelijk *de Nederlander* — die het weten zal — belooft, tot zoovele «*nieuwheid van vooruitzigten* aanleiding geeft.»

(*Arnhemsche Courant.*)

(1) Des schrijvers kernachtige uitdrukking is: *Foreign attachments are the fruit of domestic misrule.*

Correspondentie.

Eenige ingezetenen der residentie, die hoogen prijs stellen op het bezit van een franschen opera, hopen dat de Gemeenteraad, indien het subsidie van *f* 25,000 al mogt worden verleend, goed zal toezien, *aan wien* de exploitatie van den franschen opera zal worden gegund. Op dit oogenblik moet althans zekere Ch........r zich te Amsterdam bevinden en hemel en aarde bewegen, om directeur te 's Hage te worden. De «eenige ingezetenen» meenen evenwel, dat die persoon niet die waarborgen van soliditeit bezit, welke vereischt worden, om aan het heofd te staan eener zoo gewigtige onderneming.

De Raad, wenschen zij, moge toch toezien, dat men niet vervalle in handen van intriganten, en het goede geld der burgerij wegwerpe aan den eerste den beste.

Advertentiën.

Prijscourant der Effecten.

AMSTERDAM. MAANDAG 6 JUNIJ.

Nederland, Werk. Schuld,	à 2½	Pct.	63 5/16	9/16	5/16
Dito dito	„ 3	„	75 11/16	7/8	7/8
Dito dito	„ 4	„	94 5/8	15/16	15/16
Amortisatie	„ 3½	„			
Aand. Handel-Maats.	„ 4½	„			
O. I. Leening 1844	„ 4	„			
Aand. Arnh. Spoorweg	„ 4½				
Dito Holl. dito.	„				
Belgie, Certificaten	„ 2½	„			
Dito bij Rothschild	„ 2½	„			
Frankrijk, Certificaten	„ 3	„			
Rusland, bij Hope en Comp.	„ 5	„	108 3/8		
Dito A°. 1828—1829	„ 5	„			
Inschr. op 't Grootboek	„ 6	„			
Dito Certificaten	„ 6	„			
Cert. dito Hamburg Amin.	„ 5	„			
Negot. 1831 en 1833.	„ 5	„			
Dito 1840	„ 4	„	93½		
Dito Stieglitz	„ 4	„	92		
Dito Nieuwe	„ 4	„	92¼		
Nieuwe Eng.	„ 4½	„			
Spanje, Nieuwe 3 pCt. thans	„ 1	„	23 3/8	½	
Nieuwe.	„ 3	„	47 7/8		
Binnenlandsche	„ 3	„	43 9/16		
Cert. Coup. Sp. Com.			5 15/16	6	
Amort. Schuld					
Portugal, te Londen	„ 5	„	3		
Dito dito	„ 4	„	36 13/16	/8	
Weener, Bank.	„ 5	„			
Dito	„ 4	„			
Metalliek 1816—1852	„ 5	„	82½		
Dito 1847	„ 2½	„	42 5/16		
Dito 1851 en 1852	„ 2½	„	42 7/16	½	
Dito 1849	„ 5	„ 9	4¼		
Dito Lett. B.	„ 5	„ 9			
Aand. *f* 500 bij Rothschild.					
Dito *f* 250 dito 1839		*f*			
Napels, Certific. bij L. & B.	„ 5	pCt.			
Polen, Obligaten	„ 4	„	86½	5/8	
Aandeelen 1835		*f*			
Sardinie, te Londen	„ 5	pCt.			
Denemarken, Dito	„ 5	„			
Griekenl, te Londen	„ 5	„			
Philad., bij Hope en Comp.	„ 5	„			
Te Londen	„ 6	„			
Bank					
Louisiana, te Londen	„ 5	„			
Brazilie, te Londen 1824	„ 5	„	9		
Dito 1843	„ 5	„			
Grenada, Dito à 100 p. st.	„ 2¼	„	22 9/16	5/8	
Dito Uitg.			10		
Ecuador.					
Mexico, te Londen Nieuwe	„ 3	„	25 7/8		
Venetie, te Londen	„ 3½	„	3		
Dito Uitg.	„ 1	„	16½	5/8	

Koers van het geld: Beleening 2½, Prolongatie 2½, Disconto 2 pCt.

De markt was heden over het geheel goed gestemd, en waren inzonderheid Hollandsche en Mexicaansche fondsen hooger geplaatsen; overigens hebben de prijzen niet veel gevarieerd.